

Kierunek studiów	Grafika
Profil	Praktyczny
Stopień studiów	1-go stopnia
Forma studiów	stacjonarne

Sylabus przedmiotu Liternictwo

1. Dane podstawowe

Status programowy przedmiotu	Blok A: Projektowanie publikacji
Rodzaj przedmiotu	Kierunkowy
Kod przedmiotu	GD-LTE-DP
Rok studiów	1
Semestr	1
Osoba odpowiedzialna za przedmiot	mgr Joanna Mankiewicz
Język wykładowy	polski

2. Wymiar godzin i forma zajęć

Rodzaj	Liczba godzin
Ćwiczenia	30
Ocena Efektów	2
Razem godzin	32

3. Cele przedmiotu

Kod	Cel
CP1	Zapoznanie się z historią alfabetu łacińskiego oraz klasyfikacją krojów pism
CP2	Opanowanie umiejętności pisania liter narzędziowych dwuelementowych w trzech wariantach: majuskuła, minuskuła, kursywa
CP3	Uzyskanie umiejętności analizy pisma odręcznego pod kątem czytelności, narzędzia oraz stylu
CP4	Opanowanie biegłości w tworzeniu jedności stylowej zestawu znaków alfabetu łacińskiego i konstruowania alfabetu w oparciu o elementy modułowe
CP5	Opanowanie umiejętności korzystania z tradycyjnych narzędzi graficznych (pędzel, piórko, ołówek)
CP6	Wykorzystanie nabytych umiejętności do samodzielnego tworzenia kompozycji typograficznych, w tym plakatów i ilustracji

4. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji

Znajomość podstawowych zagadnień z historii sztuki starożytnej, średniowiecznej i nowożytnej

5. Efekty uczenia się

Wiedza

Kod	Student zna i rozumie:	Realizuje cel	Efekty kierunkowe
EU-W1	Student zna historię alfabetu łacińskiego oraz klasyfikację krojów pism	CP1, CP2, CP3, CP4, CP5	GK6_W03
EU-W2	Student wie jaki wpływ na kształt litery ma ślad narzędzia	CP2, CP3	GK6_W03
EU-W3	Student posiada wiedzę na temat tworzenia spójności znaków alfabetu łacińskiego	CP4, CP5	GK6_W03

Umiejętności

Kod	Student potrafi:	Realizuje cel	Efekty kierunkowe
EU-U1	Student potrafi napisać tekst majuskułą, minuskułą oraz kursywą przy pomocy pióra ściętego, jak również pędzli (płaskiego i ściętego)	CP2	GK6_U07, GK6_U11
EU-U2	Student potrafi sprawnie postugiwać się narzędziami graficznymi przy tworzeniu wizerunku litery oraz właściwie analizować ślad pisma narzędziowego	CP2, CP3	GK6_U02, GK6_U04, GK6_U07, GK6_U11
EU-U3	Student samodzielnie potrafi zaprojektować zestaw znaków o spójnych cechach na podstawie pisma narzędziowego konstruowanego oraz pisma narzędziowego odręcznego	CP3, CP4	GK6_U07, GK6_U08, GK6_U11, GK6_U14
EU-U4	Student potrafi wykorzystać nabyte umiejętności do samodzielnego tworzenia kompozycji typograficznych, w tym plakatów i ilustracji	CP6	GK6_U01, GK6_U02, GK6_U04, GK6_U07

Kompetencje

Kod	Student jest gotów do:	Realizuje cel	Efekty kierunkowe
EU-K1	Student rozumie zależności między liternictwem narzędziowym a projektowaniem krojów pism	CP1, CP2, CP3	GK6_K01, GK6_K03
EU-K2	Student jest przygotowany do podejmowania samodzielnych decyzji związanych z doбором właściwego kroju pisma w tworzeniu komunikatu wizualnego	CP1, CP4	GK6_K02, GK6_K03

6. Treści programowe

Kod	Tematyka	ocena efektów	ćwiczenia	Realizuje efekt
TP1	Anatomia litery. Odmianny pisma. Złudzenia optyczne i zastosowanie korekty optycznej przy konstrukcji krojów pisma. Historia powstania alfabetu łacińskiego. Zarys historii literatury. Pismo odręczne. Majuskuła (Kapituła) rzymska. Rustyka. Półuncijała. Unicjała. Minuskuła karolińska. Pismo gotyckie. Pismo humanistyczne. Cancellaresca. Pismo odręczne - XX w., Pismo drukowane. Wynalazek druku - Jan Gutenberg i jego Biblia. Pismo drukarskie barokowe. Pierwsze pisma do celów reklamowych - XIX w. Współczesna technologia druku. Klasyfikacja krojów pism.	0	2	EU-K1, EU-K2, EU-W1, EU-W2, EU-W3
TP2	Pismo narzędziowe konstruowane. Majuskuły, minuskuły i cyfry jednoelementowe na przykładowej siatce konstrukcyjnej.	0	2	EU-K1, EU-U1, EU-U2, EU-W2, EU-W3
TP3	Kapitała rzymska (pomnikowa) wzorcem konstrukcji dwuelementowego alfabetu majuskułowego. Pismo narzędziowe konstruowane. Kroje szeryfowe. Rodzaje szeryfów.	0	2	EU-K1, EU-U2, EU-W2, EU-W3
TP4	Pismo narzędziowe konstruowane - kroje skondensowane. Zasady konstrukcji grotesku ściągłego.	0	4	EU-K1, EU-U2, EU-W3
TP5	Zastosowanie odręcznego literatury w plakatach typograficznych. Plakat typograficzny do filmu „Szczęki” S. Sielberga lub „Vabank” J. Machulskiego - dynamiczna kompozycja liternicza przy wykorzystaniu wcześniej ćwiczonych krojów pisma.	0	2	EU-K1, EU-U2, EU-U4, EU-W2, EU-W3
TP6	Konstrukcja alfabetu konturowego modułowego. Minimalistyczne rozwiązania w projektowaniu krojów pism.	0	2	EU-K1, EU-U2, EU-W2, EU-W3
TP7	Literatury a przestrzeń. Perspektywa środkowa i powietrzna. Ilustracja liternicza. Zastosowanie alfabetu konturowego do stworzenia przestrzennej ilustracji.	0	2	EU-K1, EU-U2, EU-U4, EU-W2, EU-W3

Kod	Tematyka	ocena efektów	ćwiczenia	Realizuje efekt
TP8	Ksenotypy, kroje afiszowe (ozdobne) - prezentacja. Sposoby kreowania jednorodności graficznej liter. Autorski krój pisma.	0	2	EU-K1, EU-U2, EU-U3, EU-W1, EU-W2, EU-W3
TP9	Szkicowniki najstawniejszych typografów - prezentacja. Współcześni projektanci krojów pisma i główne nurty poszukiwań projektowych. Wprowadzenie do projektowania krojów pisma. Najnowsze nurty poszukiwań projektowych w oparciu o prace z międzynarodowych konkursów na krój pisma. Autorski krój pisma przedstawiony na podstawie nazwy. Majuskuły. Minuskuły.	0	2	EU-K1, EU-U2, EU-U3, EU-W1, EU-W2, EU-W3
TP10	Pismo odręczne narzędziowe. Wstęp do kaligrafii. Prezentacja narzędzi kaligraficznych. Marker płaski imitujący patyk lipowy: odręczne wykreślenie alfabetu a. przy zmiennym ułożeniu końcówki (regular) b. przy zmiennym nachyleniu znaków (kursywa).	0	2	EU-K1, EU-U1, EU-U2, EU-W1, EU-W2, EU-W3
TP11	Pismo narzędziowe odręczne. Pismo gotyckie i pismo rondowe. Wprowadzenie kolejnego medium: pędzel płaski i pędzel spiczasty.	0	2	EU-K1, EU-U1, EU-U2, EU-W1, EU-W2, EU-W3
TP12	Pismo odręczne narzędziowe. Narzędzia kaligraficzne. Majuskuła i minuskuła wykonywana stalówką płaską (unicjata i minuskuła karolińska). Pióro redis (majuskuły, minuskuły, cyfry)	0	2	EU-K1, EU-U1, EU-U2, EU-W1, EU-W2, EU-W3
TP13	Litery ozdobne - elementy graficzne w liternictwie odręcznym. Przykłady inicjałów ozdobnych od średniowiecza do współczesności. Stworzenie pojedynczej litery (inicjału) zawierającej elementy graficzne.	2	4	EU-K1, EU-K2, EU-U2, EU-U3, EU-U4, EU-W1, EU-W2, EU-W3

Razem godzin: 32

7. Metody kształcenia

Kod	Metoda
MK1	instruktaż
MK2	pokaz
MK3	praca z materiałami dydaktycznymi z UBI
MK4	samodzielnie rozwiązywanie zadań pod nadzorem
MK5	trening indywidualny
MK6	wykład wsparty prezentacją komputerową

8. Nakład pracy studenta

Aktywność studenta	Obciążenie
Przygotowanie końcowej wersji projektu rozpoczętego na zajęciach.	18
Studiowanie literatury przedmiotu	10
Praca z nauczycielem związana z: ćwiczenia	30
Praca z nauczycielem związana z: ocena efektów	2
Liczba punktów ECTS (1 punkt=25h)	2
Procentowy udział pracy własnej studenta w sumarycznym obciążeniu studenta	46,67%
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	60

9. Status zaliczenia przedmiotu

Ocena prac wykonanych na zajęciach oraz w domu.

Forma studiów	Egzamin	Praca egzaminacyjna	Zaliczenie	Praca zaliczeniowa
stacjonarne				×

10. Metody weryfikacji efektów uczenia się

Składowe oceny końcowej

Forma sprawdzenia	Wybrana forma	Punktacja	Realizuje efekt
Egzamin pisemny			
Egzamin ustny			
Sprawdzian pisemny			
Zaliczeniowy przegląd prac	×	80	EU-K2, EU-U3, EU-U2, EU-K1, EU-U1, EU-U4, EU-W3, EU-W2
Referat pisemny			
Referat ustny			
Kolokwium			
Praca domowa			
Miniprojekt			
Praca na zajęciach			
Projekt z dokumentacją			
Ustna prezentacja projektu			
Obecność na zajęciach	×	20	EU-K2, EU-U3, EU-U2, EU-K1, EU-U1, EU-U4, EU-W3, EU-W2, EU-W1
Sprawdzian ustny			
Kartkówka			
Aktywność na zajęciach			
Egzaminacyjny przegląd prac			
Sprawozdanie z praktyki zawodowej			

Zasady wyliczania oceny z przedmiotu

Zakres punktów	Ocena
0 – 59	2,0
60 – 69	3,0
70 – 74	3,5
75 – 79	4,0
80 – 89	4,5
90 – 100	5,0

11. Macierz realizacji przedmiotu

Efekt uczenia się	Cel przedmiotu	Treści programowe	Metody kształcenia
EU-W1	CP1, CP2, CP3, CP4, CP5	TP1, TP8, TP9, TP10, TP11, TP12, TP13	MK1, MK2, MK3, MK4, MK5, MK6
EU-W2	CP2, CP3	TP1, TP2, TP3, TP5, TP6, TP7, TP8, TP9, TP10, TP11, TP12, TP13	MK1, MK2, MK3, MK4, MK5, MK6
EU-W3	CP4, CP5	TP1, TP2, TP3, TP4, TP5, TP6, TP7, TP8, TP9, TP10, TP11, TP12, TP13	MK1, MK2, MK3, MK4, MK5, MK6
EU-U1	CP2	TP2, TP10, TP11, TP12	MK1, MK2, MK3, MK4, MK5, MK6
EU-U2	CP2, CP3	TP2, TP3, TP4, TP5, TP6, TP7, TP8, TP9, TP10, TP11, TP12, TP13	MK1, MK2, MK3, MK4, MK5, MK6
EU-U3	CP3, CP4	TP8, TP9, TP13	MK1, MK2, MK3, MK4, MK5, MK6
EU-U4	CP6	TP5, TP7, TP13	MK1, MK2, MK3, MK4, MK5, MK6
EU-K1	CP1, CP2, CP3	TP1, TP2, TP3, TP4, TP5, TP6, TP7, TP8, TP9, TP10, TP11, TP12, TP13	MK1, MK2, MK3, MK4, MK5, MK6
EU-K2	CP1, CP4	TP1, TP13	MK1, MK2, MK3, MK4, MK5, MK6

12. Odniesienie efektów uczenia się

Efekt uczenia się	Efekty kształcenia dla kierunku studiów	Charakterystyki drugiego stopnia w obszarze kształcenia
EU-W1	GK6_W03	P6S_WG
EU-W2	GK6_W03	P6S_WG

Efekt uczenia się	Efekty kształcenia dla kierunku studiów	Charakterystyki drugiego stopnia w obszarze kształcenia
EU-W3	GK6_W03	P6S_WG
EU-U1	GK6_U11, GK6_U07	P6S_UW
EU-U2	GK6_U04, GK6_U02, GK6_U11, GK6_U07	P6S_UW
EU-U3	GK6_U14, GK6_U11, GK6_U08, GK6_U07	P6S_UU, P6S_UW
EU-U4	GK6_U04, GK6_U02, GK6_U01, GK6_U07	P6S_UW
EU-K1	GK6_K03, GK6_K01	P6S_KR, P6S_UU
EU-K2	GK6_K03, GK6_K02	P6S_KR, P6S_UU

13. Literatura

Literatura podstawowa

1. Ambrose Gavin, Harris Paul, Typografia, Wydawnictwo Naukowe PWN SA, Warszawa 2008
2. Landowska Ewa, Bodziona Barbara, Piękna litera. Uncjała, italika, Wydawnictwo Benedyktynów, Tyniec 2016
3. Robert Bringhurst, Elementarz stylu w typografii, 2d2, Kraków 2007
4. Tibor Szántó, Pismo i Styl, Ossolineum, 1986 Wrocław

Literatura uzupełniająca

1. Engelbrecht, Lisa., Modern calligraphy & hand lettering, Mass : Quarry Books, , Beverly, 2010.
2. Gabri Joy Kirkendall, Laura Lavender, Julie Manwaring, Shauna Lynn Panczyszyn, Creative lettering and beyond, Lake Forest : Walter Foster Publishing, cop., 2017
3. Jan Wojeński, Technika liternictwa, Państwowe Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa, 1969
4. Kirkendall Gabri Joy, Lavender Laura, Manwaring, Liternictwo. Sztuka pięknego pisania, Arkady, Warszawa 2017
5. Mary Noble, Kaligrafia.Przewodnik dla początkujących, Parragon, 2006
6. Stefan Bernaciński, Liternictwo, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa, 1985
7. Steven Heller, Lita Talarico, Typography Sketch Books, Times & Hudson, 2012
8. McKeehan, Valerie, The complete book of chalk lettering : create and develop your own style, Workman Publishnig, New York 2015
9. Robertson, Bethany., The botanical hand-lettering workbook : draw whimsical & decorative styles & scripts, Ulysses Press, Berkeley, 2015

Strony WWW

1. Typografia – I love typography, <http://ilovetypography.com/>
2. Erik Spiekermann, Strona domu typograficznego, <https://www.fontshop.com>

14. Informacje o nauczycielach akademickich

Osoby odpowiedzialne za przedmiot

1. mgr Joanna Mankiewicz

Osoby prowadzące przedmiot

1. mgr Joanna Mankiewicz